

Het eerste nummer

Redactie:

Dr. F.W. Schmidt
De Ketting 25
8251 LD Dronten

Reacties:

f.schmidt@wxs.nl

© dr. f.w.schmidt

In dit nummer:

Bij het eerste nummer	1
Dirk Jansz de Vries, een	1
Gezangen bij de inwijding van het	1
De familie Bode	2
Meer weten!!!	2

Deze nieuwsbrief heeft de geschiedenis van Hasselt tot onderwerp. Komend jaar bestaat deze stad 750 jaar. Redenen genoeg om eens te duiken in de rijke geschiedenis van deze plaats.

In deze publicaties willen we informatie van bescheiden omvang onder de aandacht van de belangstellende lezer brengen.

De bedoeling is om per kwartaal een nieuwsbrief plus bijlage te laten verschijnen. In dit nummer brengen we een bezoek aan de winkel van Dirk Jansz de Vries, richten we de schijnwerpers eens op een artikel uit de bibliografie van Hasselt en gaan we op zoek naar de familierelaties van een achttiende eeuwse burgemeester.

Nieuwstraat [begin negentiende eeuw

Dirk Jansz de Vries, een zeventiende eeuwse winkelier.

In 1683 stierf Dirk Jansz de Vries. Twee jaar eerder was zijn vrouw Metien Roek hem voorgedaan. Ze woonden in de Nieuwstraat en hadden daar een winkel. In 1675 werd Dirk zijn vermogen op ongeveer 1.000 gulden geschat. Daarmee behoorde hij tot de kleine burgerij van Hasselt.

Laten we eens zijn winkel binnen gaan. We zien een toonbank, een vat met brande wijn, een anker jenever [=37,5 liter], een anker kersewijn, een vat met traan [233 liter], een anker lijnolie, nog twee andere ankers met vloeistoffen, een aam met raapolie [150 liter], twee oxhoofden [230-240 liter] met eeck [een

looimiddel], 20 gesorteerde kannen [1,4–2 liter], een paar roemers en bierglazen, wat kleine glazen, een paar grote flessen, zes winkeldozen en twaalf winkeltonnetjes gevuld met suiker, anijs, gember, coleander, spelt, buskruit en siroop, zes balies met verf en wat zout. Verder veertien maatkannetjes, een oliebak met drie maten. Drie paar oude schalen met gewichten, een balie met pek, wat stokvis en een mosterdsteen.

In de bakkerij zien we dan nog een ton, een oud rooster, vier deegvaten, drie oude waterbalies en nog twee mosterdmolens.

Het is ons duidelijk. Dirk Jansz de Vries was niet alleen winkelier, maar ook bakker en waarschijnlijk ook nog tapper.

Gezangen bij de inwijding van het orgel in 1807

De Grote kerk in Hasselt bezat al voor 1480 een orgel. In de zestiende eeuw werd dit orgel vervangen door een nieuw

exemplaar. Het was dit orgel dat in 1725 door de grote brand in de toren verwoest werd. Het heeft vanwege de

toen bestaande geringe welvaart in Hasselt 82 jaar geduurd voordat de kerk weer van een orgel voorzien kon

Orgel van de Grote Kerk

Gezangen bij de inwijding van het orgel in 1807 [vervolg]

worden. Bij de feestelijke inwijding op maandag 30 maart in 1807 werd het volgende lied gezongen:

Dit orgel, zij aan U, O God der Goden! Uit 't reinste gevoel vertrouwend toegewijd; Bewaar het ons door al der eeuwen tijd, Bewaar het ons bij alle ramp en nooden!

Laat nimmer 't vuur van uwe bliksemstraalen, (Als eertijds 't voorig Orgel is geschied) Noch dreigend kwaad, dat gij van verre ziet, Vernielend op dit speeltuig nederdalen.

Het nageslacht aanhoore zonder zorgen, Den zelfden toon die in onz' ooren dringt; Och, dat het nog de laatste Psalmen zingt, Als Jezus komt, in ' Werelds jongsten morgen!

'T Verzel voor U de heiligste gezangen — Den reinsten lof, verheven Majesteit! Tot daar het licht der bloozende Eeuwigheid Met Hemelzang den aardschen zal vervangen.

Dit lied moest gezongen worden op de wijze van psalm 87. Het mooie van dit gezang is dat het ons zicht geeft over

het wetenschappelijk denken in die tijd. God wordt gezien als de bliksemzender.

Pakkend zijn de strofen: *Het nageslacht aanhoore zonder zorgen, Den zelfden toon die in onz' ooren dringt;*

Met andere woorden: het orgel is een verbinding met de tijd

De familie Bode

Wie zijn deze mensen?

Afgebeeld staan burgemeester Gerrit Bode en zijn vrouw Margaretha Agnes van Zuijlen en hun zoon Hendricus Bode.

Het schilderij is gemaakt door G. J. Pop.

Gerrit is op 16 augustus 1716 gedoopt. Hij huwde op 11 mei 1742 met Margaretha Agnes van Zuijlen. Zij was op 5 mei 1720 als dochter van burgemeester Jacobus van Zuijlen gedoopt. Nog geen jaar later werd Hendrik geboren. Hij werd op 28 maart 1743 gedoopt. Het was in die tijd gebruikelijk om jongens jurkjes aan te trekken en aangezien Hendrik het oudste kind was, moet hij het op dit schilderij afgebeelde kind wel zijn.

Na de dood van zijn schoonvader in 1752 volgde Gerrit Bode Jacobus van Zuijlen als burgemeester op.

24 Jaar later deed Hendrik hetzelfde. In 1776 nam hij de

plaats van zijn vader in. Tijdens de patriottentijd was Hendrik zeer orangistisch gezind. Hij woonde in de Ridderstraat nummer 40 naast zijn goede vriend, en eveneens orangistisch gezinde stadssecretaris Exalto d'Almaras.

Meer weten !

Kijk op :

*Http: // home.
planet.nl/
~schmi015*

*En http:
members1.chello.
nl/~f.w.schmidt*